

Sekretariatets oplæg til HB-mødet d. 7. oktober 2016

Aktivitetsplan og budget

2017

Vision 2020 – for en stærkere organisation	
Strategiske sigtelinjer og FN's verdensmål	
Budget	
Indsatsområde 1: Lokale sager	
Indsatsområde 2: Nationale emner	
Indsatsområde 3: Organisation	
Indsatsområde 4: Kommunikation	
Indsatsområde 5: Medlemmer og bidragydere	
Indsatsområde 6: Administrative støttefunktioner	
Indsatsområde 7: Finansiering	

Vision 2020 – for en stærkere organisation

“Flere skal have øget nærhed til en rigere natur og en grønnere hverdag – også i byen.”

Strategiske sigtelinjer og FN’s verdensmål

1. Rigere natur

En rig natur giver bedre livsbetingelser for dyr og planter - og muligheder, oplevelser og velfærd for mennesker. DN arbejder derfor på at skabe bedre muligheder for naturens mangfoldighed og skabe mere sammenhængende natur.

2. Beskyt naturen

Den danske natur er under konstant pres fra andre interesser. Derfor arbejder DN for at bevare og beskytte den natur, der er tilbage. Det gør vi først og fremmest gennem folkeligt engagement i konkrete lokale sager og ved at udvikle DN’s særlige bidrag til Danmarks natur, de fredede områder.

3. Bæredygtighed

Den enkelte borger og virksomhed kan være med til at fremme en bæredygtig udvikling gennem indkøb og adfærd. DN arbejder for, at det skal være nemmest og billigst at leve bæredygtigt. Det kræver, at lovgivning og økonomiske beslutninger fremmer ressourcebevidst adfærd og grøn omstilling til f.eks. økologisk landbrugsdrift, genanvendelse og vedvarende energi.

4. Rent drikkevand

Det rene danske drikkevand er enestående i internationalt perspektiv. Men det er truet – først og fremmest af sprøjtegift fra det konventionelle landbrug og af jordforureninger. DN arbejder derfor for at bevare befolkningens rene, urensede drikkevand gennem minimering af landbrugets forurening og gennem involvering af befolkningen og erhvervslivet i at passe på drikkevandet.

5. Oplev naturen

Nærhed til naturen - fysisk, videnskabsmæssigt og følelsesmæssigt - giver livskvalitet og sundhed og fremmer forståelsen for nødvendigheden af naturbeskyttelse. DN giver derfor befolkningen mulighed for at opleve, bruge, forstå og hjælpe naturen.

FN’s verdensmål

Med vedtagelsen af de nye verdensmål for bæredygtig udvikling ved FN topmødet i New York d. 25. september 2015, tog verdens stats- og regeringsledere et vigtigst skridt mod en bedre og mere bæredygtig fremtid for alle.

De 17 nye verdensmål er meget ambitiøse. Ud over fattigdomsbekæmpelse og social udvikling, har verdensmålene også fokus på økonomisk og miljømæssig udvikling og inkluderer mål for fred og sikkerhed. Verdensmålene viser hvor vi skal hen inden år 2030. 169 delmål afventer p.t. en officiel oversættelse i Udenrigsministeriet.

Verdensmålene skal opfyldes såvel nationalt – således også i Danmark – som internationalt i forhold til at hjælpe andre lande på vej. Verdensmålene vil dermed i de kommende år være en drivkraft for forandring globalt og nationalt.

HB ønsker i 2017 at påbegynde en proces hvor vi, når det er ønskeligt og praktisk muligt, relaterer DN’s arbejde til verdensmålene, dels fordi overnationalt samarbejde og stærke internationale institutioner er en forudsætning for at løse naturens og miljøets udfordringer og dels fordi en del af DN’s nationale mål dermed kan perspektiveres på en ny måde med større gennemslagskraft til gavn for natur og miljø i Danmark:

Mål 2: Stop sult og giv alle mulighed for nærende mad. Styrk bæredygtigt landbrug.

Mål 6: Giv alle mennesker bæredygtig adgang til vand og sanitet

Mål 7: Giv alle mennesker bæredygtig adgang til pålidelig og moderne energi, der er til at betale

Mål 12: Sikre bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre

Mål 13: Gør straks det, der skal til for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser

Mål 14: Beskyt oceaner, have og marine ressourcer, og brug dem bæredygtigt

Mål 15: Beskyt, genopret og styrk bæredygtig brug af økosystemer på land. Forvalt skove bæredygtigt, bekæmp ørkendannelse og stands ødelæggelse af jorden og tab af biodiversitet.

Budget 2017 (i 1.000 kr. og indtægter i parentes)
[Følger i næste udgave]

Indsatsområde 1: Lokale sager

DN's arbejde med lokale sager handler om det, der sker bestemte geografiske steder i Danmark – der hvor naturen findes i *virkeligheden*. Målet er at skabe konkrete forbedringer for naturen og miljøet konkrete steder i landet (jf. sigtelinjen Rigere natur) - eller at gøre tilbagegangen mindre, end den ellers ville have været (jf. sigtelinjen Beskyt naturen). En sideeffekt af det arbejde er, at DN har et unikt overblik over, hvordan natur- og miljølovgivningen virker i praksis – for det er den lovgivning, myndighederne anvender til at afgøre lokale sager, som DN reagerer på. Og det er et ideelt grundlag for et seriøst nationalt lobbyarbejde for bedre lovgivning mv. (indsatsområde 2). Arbejdet sker i samspil mellem DN afdelingerne og sekretariatet. Især sekretariatet yder desuden et vist rådgivningsarbejde til DN's medlemmer og andre med "en sag".

1.1 Fredningssager

DN rejser fredningssager for at sikre naturen og befolkningens adgang til den. En fredning er den "sikreste sikring" af et område, men den er ressourcekrævende at gennemføre, og den tager lang tid. Derfor anvender DN primært fredningsinstru-

mentet, hvis et område er truet, og der ikke er andre måder at sikre det på. DN's fredningssager prioriteres af HB i december i henhold til DN's fredningsstrategi. Konkrete nye fredningssager målrettes i højere grad mod at skabe sammenhængende natur. Indsatser i 2017:

- Rejse planlagte nye fredningssager i henhold til HB's 2-årige rullende fredningsplan.
- Rejse "ambulance-fredningssager" ved akutte, ikke forudsete trusler.
- Hjælp til afdelingerne om håndhævelse af fredningsbestemmelser ved dels at vurdere og respondere på fredningsdispensationssager, dels at sagsbehandle i forbindelse med fastlæggelse af og efterlevelse af plejebestemmelser.

1.1.2 Projekt Fredningstjek 2014-2017

Mange af Danmarks fredede områder trænger til et tjek af deres tilstand, pleje og formidling, for at naturen og befolkningen kan høste den fulde gevinst af den samfundsinvestering, som fredningerne er udtryk for. Mål for projektet i 2017:

- Udarbejde materiale, så der kan udføres fredningstjek i den resterende fjerdedel af kommunerne, samt nyt materiale for de afdelinger, som ønsker at lave yderligere tjek.
- Udarbejde rapporter til afdelingerne med anvisning til, hvordan de kan anvende resultaterne.
- Udarbejde en landsdækkende status på årets resultater og formidle resultaterne til alle fredningstjekkere

- Afholde kursus samt lokale event i samarbejde med afdelingerne.
- Formidling af Fredninger i Danmark via skilte og foldere samt relancering af App'en Naturguide, til formidling af (fx 500 udvalgte) fredninger og til branding af DN.
- It-system der kan håndtere projekter med frivillige under brug af Medlemsdatabasen.
- Evaluere Projekt Fredningstjek 2014-2017.
- Udvikle Fredningstjek 2018 – og skaffe ekstern finansiering til udvikling af eventuel App.

1.2 Plansager

Myndighedernes planer og miljøvurderingerne lægger rammerne for fremtidens arealanvendelse. DN søger at påvirke rammerne til gavn for naturen og miljøet. Der er tale om en driftsopgave, som overvejende forholder sig til udspil fra myndighederne. Der er primært tale om lokale projekter og i mindre grad nationale planlægningsopgaver, der berører mange kommuner. Arbejdet omfatter Sekretariatets rådgivning og vejledning til afdelingernes arbejde med plansager:

- Rådgivning og vejledning om muligheden for at påvirke lokalplaner, kommuneplantillæg og miljøvurdering af planer.
- DN rådgiver afdelingerne om Kommuneplan 2017, der skal vedtages inden udgangen af året. Fokus er særligt på udpegning af det nye "Grønt Danmarkskort", samt at imødegå klimatilpasningsprojekters eventuelle konflikter med naturhensyn.

Vejledning om udmøntning af vækstpakken (planloven bl.a. naturens vilkår og offentlighedens adgang i nye sommerhusområder).

- DN påvirker den 15-årige løbende driftsplanlægning for Naturstyrelsens arealer. Planerne er udsendt fra 2016 til 2017, hvor driftsplaner for 6 ud af Naturstyrelsens 18 områder forventes i høring: Hovedstaden, Kronjylland, Søhøjlandet, Sønderjylland, Thy og Vendsyssel. Det giver en særlig mulighed at sætte et DN fingeraftryk. Sekretariatet organiserer opgaven.
- VVM dækker over miljøvurderinger af alle typer projekter som påvirker naturen væsentligt. Sekretariatet rådgiver om processen, kvaliteten af miljøvurderingerne og muligheden for eventuel klage. I sager, der går på tværs af kommunegrænser, kan sekretariatet påtage sig en koordinerende rolle. I 2017 er særligt en række vej- og energiprojekter aktuelle, ligesom fokus i rådgivningen vil rettes mod den ny lovgivning, der gør det nødvendigt for DN at fokusere mere på VVM-tilladelserne.

1.3 Natur- og miljøesager (klagesager)

DN har ret til at klage over afgørelser om naturen og miljøet fra kommuner og andre primærmyndigheder – i alt af størrelsesordenen 20.000 afgørelser pr. år. Gennem arbejdet med klagesagerne – som kun sjældent fører til en klage - fungerer DN som naturens og miljøets stemme i forhold til den praktiske udmøntning af Folketingets lovgivning om naturen og miljøet. Arbejdet med sager

er en basisopgave for DN's afdelinger. Afdelingerne kan få støtte og vejledning til opgaven i sekretariatet. Sekretariatet har i sin rådgivning fokus på at formidle omfanget af den konkrete sag, komme med forslag til hvordan sagen kan påvirkes inden endelig afgørelse, samt vurdere behovet for at påklage dispensationer, godkendelser eller tilladelser, samt hjælpe med udformning af eventuelle klager. Det sker indenfor følgende sagsområder:

- Naturbeskyttelsessager, beskyttede naturtyper (§3), adgang, bygge- og beskyttelseslinjer omkring søer, åer, fortidsminder, strand m.m. I 2017 forventes et fortsat fokus på strandbeskyttelseslinjen som følge af ny lovgivning, samt opfølgning på sager afledt af det statslige §3-serviceeftersyn.
- Husdyrsager, omfatter godkendelser til udvidelser og nybyggeri af såvel kvæg-, svin-, mink- som kyllingefarme. I 2017 er der fortsat fokus på ammoniakbelastning af naturen. Det forventes blandt andet, at EU i 2016 beslutter, at alle større husdyrbrug inden 4 år skal have revideret deres miljøgodkendelse, hvorfor en større andel af disse sager forventes i 2017.
- Miljøgodkendelsessager, herunder rådgivning af behovet for og udformning af klager, som jf. lovgivning skal underskrives af Sekretariat. Særligt forventes fokus på revision af miljøgodkendelserne til de store kraftværker, som konsekvens af reviderede BREF-noter på området (BREF – se 2.6.1) og DN's nye Energiforsyningspolitik.
- Landzonesager
- Skovsager
- Havmiljø, akvakultur og fiskerisager - aktiviteter omkring handelsskibe såvel som aktiviteter i havnene og sager omkring fiskeri/akvakultur. Sagerne håndteres i samarbejde med Sekretariatet.
- Diverse sager (råstofssager, museumsloven, vandforsyningsloven, vandløbsloven m.m.).
- Dokumentation af indsendte og afgjorte klager samt udarbejdelse af årlig klagesagsstatistik. I 2017 gennemføres en afdelingsundersøgelse med henblik på at opdaterer oplysninger om afdelingernes behov for hjælp til lokale sager, og som input til udarbejdelse af materiale til nye kurser i lokale sager, der planlægges afholdt i 2018. Derudover er der fokus på, at erfaringer fra sagerne skal spille ind til kampagner og pressearbejde.

1.4 Vand- og Naturplaner

Vand- og naturplanerne udarbejdes i henhold til EU's vandramme- og naturdirektiver og er et vigtigt administrationsgrundlag for de danske myndigheders forvaltning af naturen og miljøet. I 2017 vil DN:

Fremme et rent vandmiljø gennem arbejdet med vandplaner:

- Koordinere og udarbejde nye høringssvar på 2. generations vandplaner.
- Støtte til afdelinger vedrørende udrulning af 1. generations vandplaner, herunder nye vandløbsregulativer.

- Støtte til DN's arbejde i vandråd i det omfang vandrådene "genaktiveres" i 2016-17
- Beskyttede arter og naturtyper ved at påvirke forvaltningen af landets 252 Natura 2000 områder. Med udgangspunkt i de statslige Natura 2000-planer 2016-21 skal kommunerne udarbejde 2. generations Natura 2000-handleplaner. Ultimo 2016-primo 2017 ventes en "justering" af områdernes afgrænsning. Sekretariatet vil:
- Støtte afdelingernes løbende arbejde med kommentering og udmøntning af 2. generations handleplaner.
  - Påtale og om nødvendigt påklage forhold i områderne, der strider mod planer og EU-direktiver.
  - Støtte afdelingerne i arbejdet med at sikre at naturmæssige forbedringer indgår i "justeringen" af Natura 2000 områdernes afgrænsninger.

1.5 Nationalparker

DN arbejder for, at de danske nationalparker afgørende styrker *naturen* (idet andre samfundsaktører kan have andre mål). Det sker primært ved at støtte DN's lokale repræsentanter i nationalparkbestyrelserne og ved at forsøge at påvirke rammerne for eventuelle konkrete nye nationalparker til gavn for naturen. Indsatsen i 2017:

- Revision af processen omkring DN-udviklingsperspektiver for nationalparker
- Forventet arbejde med Nationalpark Bornholm, Nationalpark Skjern Å og Kongernes Nordsjælland
- Nationalparkseminar for DN's medlemmer af nationalparkbestyrelser og en bredere kreds af repræsentanter for de berørte afdelinger.

Indsatsområde 2: Nationale emner

Målet for DN's arbejde med nationale emner er at skabe bedre rammer for natur- og miljøbeskyttelsen og for befolkningens adgang til naturen gennem lovgivning og økonomiske beslutninger. Arbejdet sker grundlæggende gennem forskellige former for lobbyvirksomhed, dokumentation og kommunikation, hvor DN direkte og indirekte søger indflydelse på samfundets beslutningstagere – både nationalt og internationalt. DN's politiske mål er for de væsentligste områder beskrevet i DN's politikker. De politiske mål understøttes af en række tiltag, der skal øge befolkningens kendskab til naturen og til de trusler, natur og miljø er udsat for - og ikke mindst øge deres engagement og aktive deltagelse i natur- og miljøaktiviteter.

2.1 Natur, hav og landskab

2.1.1 Lobby og drift:

Arbejdet tager udgangspunkt i DN's politikker for natur, hav, klimatilpasning, skove, jagt, landbrug og kyster. Følgende større planlagte aktiviteter indgår, idet der også må forudses ikke-planlagt lobbyvirksomhed af betydeligt omfang:

- Fastholde "Naturplan Danmark" som den nationale plan for Danmarks biodiversitetsindsats, sådan som Danmark har meddelt EU.
- Opdatere biodiversitetsbarometret om den danske implementering af biodiversitetskonventionen.
- Følge op på de politiske aftaler om naturpakke og vækstpakke (planloven) – herunder ny natur- og biodiversitetslov, nye klagenævn og konkret udmøntning af aftalepunkter om kyst og byggeri i lovgivning og forvaltning.
- Påvirke artsforvaltningen i Danmark gennem deltagelse i Vildtforvaltningsrådets arbejde og gennem deltagelse i arbejdsgrupper om artsforvaltning.
- Deltage i den naturpolitiske debat – særligt i forhold til vild natur og naturens og arterne frie dynamik i et gennemreguleret land.
- HB beslutter i 2017 på baggrund af Tal om Naturen (2016 projekt) om DN's naturpolitik skal revideres.
- Undersøger i et pilotprojekt, om det vil være muligt at etablere de områder, der på historiske kort har været markeret med signatur for sø, eng, mose, overdrev og hede og som ikke er registreret som §3 areal i dag, som et aktivt lag i Miljøportalen som potentielle naturområder til brug for fremtidig kommunal planlægning og sagsbehandling f.eks. i Grønt Danmarkskort.
- Fremme en ambitiøs implementering af naturpakkens del om skovenes biodiversitet.
- Medvirke i en stor national skovkampagne i regi af IUCN.
- Afslutte revision af DN's skovpolitik i første halvår af 2017 og sprede dens budskaber.
- DN fik i 2016 udarbejdet en rapport om mulighederne for at udlægge store kerneområder af urørt skov i Grib Skov, Almindingen og Silkeborg-skovene. Rapportens konklusioner bidrager til grundlaget for det videre arbejde lokalt og nationalt, med at fremme biodiversiteten i skovene. Der afholdes et nationalt seminar om emnet.
- Markere 100 året for den første naturfredningslov offensivt og strategisk.

Havet: I 2017 vil der være særligt fokus på at styrke arbejdet med havrelaterede spørgsmål. I første omgang:

- Fremme etablering af beskyttede havområder (MPA), i første omgang Øresund.
- Arbejde for, at myndighederne gennemfører en udredning af og indgreb mod STS-operationer.
- Arbejde for overgang til skånsomt fiskeri - i første omgang i Natura 2000 områder.
- Udrede og sætte fokus på makro- og mikroplast i havet (synergi til affaldsindsamlingen).

- Arbejde for, at nye havbrug kun kan etableres offshore, og når der er "økologisk N-råderum".
- I samarbejde med andre organisationer påvirke implementering af EU's havstrategidirektiv.
- I samarbejde med andre organisationer påvirke implementering af nyt direktiv om havplanlægning.
- Løbende optimere beskyttelsen af havet i alle konkrete høringer og udvalgsarbejder.
- Følge arbejdet i de internationale havfora, hvor DN er medlem – CCB for Østersøen og SAR for Nordsøen.

2.1.2 Projekt Biodiversitet Nu 2014-2020

DN undersøger og viser naturens tilstand på lokalt niveau. Formålet er at få ny viden om udviklingen i naturens tilstand, som skal motivere kommunerne til at skabe konkrete forbedringer for den biologiske mangfoldighed, og gennem deltagelse og information at øge det folkelige engagement i biodiversitet. Projektet skal endvidere engagere nye frivillige i DN's arbejde. Projektet er et samarbejde mellem DN, Københavns Universitet og Aarhus Universitet og er overvejende eksternt finansieret frem til 2020. I 2017 indgår følgende aktiviteter i projektet:

- Indsamle data i størrelsesordenen 150.000 registreringer i alle kommuner ved fortsat at rekruttere og fastholde deltagere i projektet.
- Udvikle og gennemføre kampagneaktiviteter, fx lokale Bioblitz-arrangementer til opbakning for projektet.
- Udvikle materialer til at oplyse om biodiversitet bredt, herunder undervisningsmateriale.
- Formidle og nyttiggøre de første resultater fra NaturTjek i DN's arbejde med biodiversitet i kommunerne f.eks. koblet til Grønt Danmarks kort.

2.1.3 Kampagne: Mere natur – mere liv

Oplysningskampagne om tabet af biodiversitet og mangel på plads til naturen.

2.2 Grund-, drikke- og overfladevand

2.2.1 Lobby og drift

Arbejdet tager udgangspunkt i DN's landbrugs- og havpolitik, i "DN mener om grundvand og drikkevand" (201) og i DN's dokumentation "Sådan ligger landet – tal om grundvand og drikkevand 2015". Følgende større planlagte aktiviteter indgår, idet der også må forudses ikke-planlagt lobbyvirksomhed af et vist omfang:

- Forfølge mangler i 2. generationsvandplaner og deltage i nye Vandråd
- Kommentere kommunernes vandhandleplaner
- Sætte fokus på Roundup og andre midler, som kan komme i brug, hvis Glyphosat ikke får forlænget godkendelse af EU-kommissionen efter udløb af midlertidig godkendelse sidst i 2017
- Efterspørge og kommentere kommunernes "indsatsplaner for sprøjtemiddelfølsomme områder på sandjord", og fortsat efterlyse en statslig indsats for udpegning af "sprøjtemid-

delfølsomme områder" på lerjord og følge op på kommunernes planlægning i 2017/2018

- Støtte DN's repræsentanter i grundvandsrådene i arbejdet for bedre beskyttelse af grundvandet.
- Formidle konsekvenser for grund-, drikke- og overfladevand ved brug af sprøjtegift.

2.2.2 Projekt Giftfri Have 2015-2020

Brug af sprøjtegift i private haver bør ophøre – ligesom brug af sprøjtegift i landbruget. For at skabe opmærksomhed om problemerne med sprøjtegifte og alternativer til disse gennemføres et projekt om "Giftfri Have", hvor haveejere kan forpligte sig til ikke at bruge sprøjtegifte i haven. Projektet gennemføres i samarbejde med relevante aktører. Målet for 2016 om 10.000 tilmeldte haver er nået. Mål for 2017:

- 10.000 nye haver tilmelder sig "Giftfri Have".
- 3-5 virksomheder tilmelder sig "Giftfri Have".
- Formidle fordele for den vilde natur ved Giftfri have.
- Formidle fordele for grundvandet ved Giftfri Have

2.3 Landbrug

2.3.1 Lobby og drift

Arbejdet tager udgangspunkt i DN's landbrugspolitik, som peger på udtagning af jord af omdrift og omlægning til økologi for at få et landbrug i balance med natur og miljø. Følgende større planlagte aktiviteter indgår, idet der også må forudses ikke-planlagt lobbyvirksomhed af betydeligt omfang:

- Fremme investeringer i omlægning til økologisk landbrug gennem etablering af en National økologisk Jordbrugsfond i samarbejde med Økologisk Landsforening
- Fremme forbrug af økologiske landbrugsprodukter gennem samarbejde med virksomheder og formidling af fordele for natur og miljø
- sætte så meget fokus på Roundup, både i Danmark og i EU, at stoffet kan blive helt forbudt eller begrænset i brug, når EU-kommissionen skal tage stilling til fornyelse af godkendelsen af glyphosat, som er giften i Roundup, om 1 ½
- Sætte fokus på udvikling og gennemførelse af CO2-begrænsende tiltag i både konventionel og økologisk landbrugsdrift
- Følge op på konsekvenserne af regeringens landbrugspakke, herunder bl.a. sætte fokus på kvælstof og fosfor.
- Fremme konkrete forslag til ændring af husdyrreguleringen, herunder husdyrgodkendelsesloven, mhp. at sikre gennemsigtighed og bæredygtighed i husdyrproduktionen
- Have fokus på svineproduktionens manglende bæredygtighed, herunder import af GMO-soja og brug af kobber og zink i svineproduktionen.
- Tage stilling til både overordnede og konkrete forslag på GMO-området for at forhindre spredning af genmodificerede organismer i naturen.
- Fremme brug af jordfordeling for at få intensivt drevet landbrugsjord lagt om til ekstensiv

drift eller natur (det grønne netværk), bl.a. ved at indgå i og følge op på Real Dania-projekt.

- Fremme udvikling af bæredygtig grøn biomas-seproduktion for at få intensivt drevne om-driftsarealer lagt om til vedvarende græs som afgrøde og erstatte import af soja med protein fra græs Det sker bl.a. ved deltagelse i Det Nationale Bioøkonomipanel og Realdaniaprojekt om dobbelte ressourcer i det åbne land og evt. støtte til demonstrationsprojekter.
- Fremme anvendelse af materiale fra naturpleje til biogas. Opdatere dokumentationsfolderen "Sådan ligger landet – tal om landbruget 2017".

2.4 Klima, energi og transport

2.4.1 Lobby og drift

Arbejdet tager udgangspunkt i DN's energiforsyningspolitik og transportpolitik. Følgende større planlagte aktiviteter indgår, idet der også må forudses ikke-planlagt lobbyvirksomhed i et vist omfang:

- Afslutte og følge op på DN's reviderede energipolitik ved f.eks. at sætte fokus på de fremtidige investeringer og udarbejde guide til lokalt DN-arbejde med klima og energi, samt følge arbejdet i Klimarådet og regeringens Energikommission.
- forsøge at påvirke det kommende energiforlig i en bæredygtig retning
- Sætte fokus på landbrugets klimapåvirkning, jf. pkt. 2.3.
- Påvirke og formidle konsekvenser af udvalgte lokale sager af national betydning, f.eks. affalds- og energianlæg, deponering af atomaffald, varmforsyningsanlæg, biogasanlæg, flisfyrede anlæg. Fremme de bæredygtige løsninger i forhold til konkurrencen om biomassen, især halmen
- Arbejde for at flere kommuner tilslutter sig at blive Klimakommune Plus (indsats inden for energirenovering hos borgere og virksomheder, klimatilpasning, grønne indkøb og økologi)
- Indsamle, dokumentere og anvende data fra klimakommunerne om deres årlige reduktion af udledning af drivhusgasser.
- Transportanlæg behandles med udgangspunkt i den konkrete påvirkning af naturen. DN's argumentation kan i særlige tilfælde styrkes gennem eksterne analyser.

2.5 Produktion og forbrug

2.5.1 Lobby og drift

Arbejdet tager udgangspunkt i DN's politikker for forbrug og produktion. Følgende større planlagte aktiviteter indgår, idet der også må forudses ikke-planlagt lobbyvirksomhed i et vist omfang:

- Sætte fokus på hvad der sker med det indsamlede, sorterede affald, især madaffald og plast, og fremme bæredygtige løsninger

- Indgå i samarbejde med udvalgt(e) virksomhed(er) om grønne løsninger og bedre miljøgodkendelser
- Etablere et DN-virksomhedsnetværk om grøn omstilling /cirkulær økonomi
- Sætte fokus på eventuelle konsekvenser af medicinrester i spildevand fra de nye supersygehuse.

2.5.2 Projekt "Grønt Folkemøde" 2015-2017

Folkemødet på Bornholm samler politikere, organisationer og erhverv med betydning for beslutninger om en bæredygtig udvikling, og derfor er Folkemødet et oplagt udstillingsvindue for fremtidens grønne løsninger. DN indgik derfor i 2015 et treårigt samarbejde med Regionskommunen Bornholm om at gøre Folkemødet grønnere. I 2017 vil der blive iværksat initiativer på områderne affald, vand og økologi med henblik på at vise konkrete bæredygtige løsninger.

2.6 Natur- og miljøpolitik i EU

2.6.1 Lobby og drift

Følgende større planlagte indsatser indgår, idet der også må forudses ikke-planlagt lobbyvirksomhed i et vist omfang. En væsentlig del af denne lobbyvirksomhed foregår på internationalt niveau:

- Fokus på Danmarks overholdelse af EU direktiver på natur- og miljøområdet gennem dialog med og klager til EU-kommissionen i samarbejde med andre aktører, primært i det af DN nedsatte Målopfyldelsesråd.
- Deltage i den danske EU-beslutningsproces om høringssvar til EU-forslag og danske forhandlingsmandater, med brug af relevante EEB-informationer og -positioner
- Deltage i den europæiske miljøorganisation European Environmental Bureau - EEB's - bestyrelsesmøder og løbende påvirke EEB's høringssvar og forhandlingsmandater.
- Indgå i EEB's arbejdsgruppe om affald, især med fokus på cirkulær økonomi og mål for affaldsområdet
- Indgå i EEB's arbejdsgruppe om industri, især med fokus på reglerne for miljøgodkendelser, herunder udarbejdelsen af nye BREF-noter ("BREF" – BAT reference documents - fastsætter hvad der betragtes som den bedste tilgængelige teknik. Et EU-grundlag for regler om miljøgodkendelse)
- Indgå i EEB's arbejdsgruppe om bioenergi med fokus på bæredygtig brug af bioressourcer
- Indgå i EEB's arbejdsgruppe om biodiversitet, især med fokus på opfølgning af EU's biodiversitetsstrategi
- Samarbejde med andre aktører i DK og EU om at få åbenhed om mulige konsekvenser af Frihandelsaftalerne mellem EU og USA (TTIP) for natur og miljø, og efterlyse reel demokratisk deltagelse beslutningen om handelsaftalen

2.7 Naturoplevelser, adgang til naturen

2.7.1 Lobby

DN arbejder for, at befolkningen får bedst mulig adgang til naturen under hensyntagen til naturens sårbarhed. Arbejdet tager udgangspunkt i DN's politik for adgang til naturen. Der må forudses ikke-planlagt lobbyvirksomhed af beskedent omfang under denne aktivitet fx i forbindelse med møder i Adgangsforum og i styregruppen for Spor i landskabet.

2.7.2 Naturvejledning på Skovsgaard

DN's naturvejleder formidler natur, økologi og miljø med base på Danmarks Naturfonds ejendom Skovsgaard. Det sker gennem arrangementer, skolebesøg, den økologiske køkkenhave, lejrskoler mv. Naturvejlederen deltager endvidere i koordinering af frivilligrupper på Skovsgaard og i udviklingen af nye formidlingstiltag.

2.7.3 Lokale ture og arrangementer

DN formidler gode naturoplevelser for voksne, børn og børnefamilier som et led i at skabe forståelse i befolkningen for nødvendigheden af naturbeskyttelse og for at øge medlemmernes tilknytning til foreningen. Mål for 2017:

- Mindst 800 ture og andre arrangementer gennemført af DN's lokale afdelinger.
- Uddanne mindst 10 nye DN Naturguider og understøtte Naturguide-netværket.
- Naturens Ambulance rykker 20-25 gange ud til afdelinger for at hjælpe med at gennemføre naturpleje, projekter, ture og arrangementer.

2.7.4 Naturens Dag - søndag

DN inviterer hele befolkningen på naturoplevelser på Naturens Dag den anden søndag i september sammen med Friluftsrådet. Projektet støttes med midler fra Nordea-fonden. Mål for 2017:

- Mindst 70 DN-afdelinger afvikler et arrangement på Naturens dag.
- Mindst 50.000 deltager i et arrangement på Naturens Dag.

2.7.5 Danmarks Naturfond

Danmarks Naturfonds ejendomme, og særligt Skovsgaard, rummer potentiale for naturoplevelser og øget tilknytning for DN's medlemmer. DN og Naturfonden har indgået en samarbejdsaftale om en nærmere specificeret mængde opgaver, som DN bistår fonden med. I 2017 vil bl.a. disse opgaver være i fokus:

- Fortsætte udviklingen af nye foldere og skiltning på Fondens arealer i samarbejde med Fonden.
- Opdatere fondens hjemmeside på samme nye platform som DN's egen hjemmeside.
- Støtte fondens naturrigtige drift og en række konkrete arbejder/projekter på fondens arealer samt støtte med en række administrative ydelser.

2.8 Giv Naturen en Hånd

2.8.1 Lokale naturplejeaktiviteter

DN inviterer befolkningen med til aktiviteter i naturen - for at *hjælpe* naturen. DN giver naturen en hånd på steder, hvor den har brug for pleje - f.eks. ved at rykke træer op, slå med le, sætte dyrekasser op, oprette kogræsserforeninger eller andet. I 2017 vil der være et særligt fokus på at inspirere og hjælpe arrangørerne med at aktivere børn og børnefamilier. Aktiviteter i 2017:

- Understøtte og formidle lokale naturplejeprojekter i størrelsesordenen 50 arrangementer.
- Mindst 50 frivillige gennemfører kurser i naturpleje i løbet af sæsonens arrangementer - og under Naturens Universitet.

2.8.2 Evighedstræer

Gamle træer er vigtige levesteder for rigtig mange arter af dyr og planter, heraf mange sjældne. DN skaber opmærksomhed om værdien af gamle træer gennem en mærkningsordning i samarbejde med lodsejerne - så vi har gamle træer "for evigt". DN's medlemmer kan også deltage i Naturstyrelsens livstræ-projekt. Mål for 2017:

- Mærke og registrere evighedstræer, herunder på Danmarks Naturfonds ejendomme og på statens arealer.

2.8.3 Vilde dyr

I samarbejde med universiteter og myndigheder arbejder DN for at skabe ny viden til gavn for arternes beskyttelse og iværksætte initiativer omkring praktisk forvaltning. Det forudsættes ubetinget for alle projekter, at faglige eksperter og institutioner er garanter for projekternes videnskabelighed. Projekterne involverer frivillige i feltarbejde og handler dels om vidensindsamling med henblik på at fremme hensigtsmæssig forvaltning, dels om praktisk forvaltning. I 2017 forventes følgende aktiviteter:

- Odder på Sjælland: Udarbejde regional forvaltningsplan for odder i Vestsjælland.
- De små mårdyr: Som opfølgning på pilotprojekt i 2015 iværksættes et projekt med henblik på indsamling af viden om primært lækatog brud og ilders anvendelse af småbiotoper. Forudsætter ekstern finansiering.

2.8.4 Affaldsindsamling - søndag

DN's Affaldsindsamling afholdes søndag den 2. april som en af DN's store folkelige kampagner. Projektet skaleres efter opnået ekstern finansiering. Mål for 2017:

- Mindst 75 DN-afdelinger afvikler et arrangement i forbindelse med affaldsindsamlingen.
- Mindst 30.000 deltagere i indsamlingerne om søndagen.

2.9 Børn og unge

2.9.1 Skoler og institutioner

Udvikling og support af det landsdækkende netværk af kontaktpersoner, hjemmeside, salg og udsendelse af materialer.. Udvikling af ny strategi

for DN's arbejde med børn, skoler og børnefamilier, som udgangspunkt for udvikling af nye projekter, lobby og dokumentation vedr. børns brug af naturen.

2.9.2 Naturens Dag - for skoler og institutioner

DN inviterer alle danske grundskoler, børnehaver, fritidsordninger og andre interesserede institutioner på naturoplevelser i ugen før Naturens Dag i samarbejde med Friluftsrådet. Projektet støttes med midler fra Nordea-fonden. Mål for 2017:

- Mindst 100.000 tilmeldte børn.

2.9.3 Affaldsindsamling – skoler og institutioner

I tilslutning til DN's Affaldsindsamling den 2. april arrangerer DN affaldsindsamling for alle danske grundskoler, børnehaver, fritidsordninger og andre interesserede institutioner. Projektet skaleres efter opnået ekstern finansiering. Mål for 2017:

- Mindst 100.000 tilmeldte børn.

2.9.4 Hjemmeside, event og naturoplevelser

I 2016 lancerede vi en ny hjemmeside med viden, materialer og projekter rettet mod børn, skoler og børnefamilier. Tilbuddet markedsføres i 2017 med en sommerkampagne og i forbindelse med Naturens Dag.

Mål for 2017:

- Lægge mindst 100 nye beskrivelser af naturoplevelser eller -aktiviteter på hjemmesiden.
- Gennemføre en kampagne eller et event, som skaber forøget opmærksomhed og aktivitet på hjemmesiden.
- Nyttænke nyhedsbrevet Ugens Naturoplevelse.
- Producere mindst 20 små videofilm til hjemmesiden.

2.10 Tværpolitiske indsatser

2.10.1 Lobby

Gennemgang af finanslovsforslag og andre politiske udspil. Efter behov kan indhentes relevante eksterne økonomiske analyser til belysning af miljøøkonomiske konsekvenser.

2.10.2 DN til Folkemøde på Bornholm 2017

DN deltager også i 2017 ved Folkemødet og er aktiv i debatter og arrangementer. Målet er at skabe gode relationer til udvalgte interessenter og formidle DN's budskaber og holdninger gennem aktiv deltagelse i debatter og arrangementer.

2.10.3 Naturmødet i Hirtshals

DN deltager også i 2017 i Naturmødet og er aktiv i debatter og arrangementer. Målet er at skabe gode relationer til udvalgte interessenter og formidle DN's budskaber og holdninger gennem aktiv deltagelse i debatter og arrangementer.

2.10.4. Kommunevalg 2017

Der er kommunal- og regionsrådsvalg (KV17) den 21. november 2017. Kommunerne er hovedmyndighed og forvaltningen af miljø og naturlovgiv-

ningen i Danmark. Derfor er det vigtigt at få de kommunalpolitiske kandidater til at tage aktiv stilling til natur og miljø i deres kommune og meget gerne tager det op som nogle af deres mærkesager i valgkampagne. Følgende aktiviteter gennemføres:

- Med udgangspunkt i kampagnen "mere natur – mere liv" bruges KV17 til sætte fokus på behovet for at sikre mere natur i kommunerne (konkret ændringsmål skal formuleres) eller
- Lave en ad hoc kampagne målrettet KV17 for at få fokus på ét brændende emne i kommunerne (konkret ændringsmål skal formuleres)
- Lave udtræk for at vise hvor lille andel af de kommunale budgetter der anvendes på natur og miljøforvaltning (og koble det med hvor meget vælgerne vægter dette fx fra en gallup eller anden dokumentation)

Indsatsområde 3: Organisation

DN stræber efter at have en velfungerende og demokratisk organisation, hvor de organisatoriske enheder arbejder effektivt for foreningens mål – hver for sig og i en samarbejdende helhed. Afdelingsbestyrelserne udgør langt den største enhed i antal og i udførende kraft. Derfor tilbydes de en omfattende organisatorisk vejledning og service, hjælp til lokal kommunikation samt undervisning indenfor afdelingernes arbejdsområder.

3.1 Organisatorisk vejledning, udvikling og støtte

3.1.1 Organisationsdrift

Sekretariatet støtter DN's frivillige gennem kompetent og let tilgængelig organisatorisk rådgivning og støtte til afdelinger, samråd, studenterafdelinger og netværk. Gennem Projektpuljen støttes arbejdet med dagsordensættende lokale projekter. Gennem DN-Torsdag, Frivilligsiden og Podio kommunikerer sekretariatet til DN's frivillige med det formål at styrke organisationens effektivitet, gennemslagskraft og dynamik. I 2017 vil der være fokus på følgende:

- Relancering Frivilligsiden.
- Forlængelse af puljemidler fra Grønt Guld

3.1.2 Kommunikationsstøtte til afdelinger

Lokal kommunikation øger DN's gennemslagskraft og bidrager til medlemsfastholdelse. Sekretariatet yder støtte til afdelingernes eksterne kommunikation med særligt fokus på kommunikationsrådgivning, nyhedsbreve, hjemmesider, sociale medier og pressearbejdet samt i forbindelse med hverve-kampagner. Desuden tilbydes afdelingerne forskellige synlighedsmaterialer til brug ved lokale arrangementer. Fokus i 2017:

- Implementere nyt hjemmesidesystem (CMS) i afdelingerne og dermed undervise lokale webredaktører.
- Implementere nyt system til lokale nyhedsbreve og turmodul.
- Udvikle brugen af lokale Facebooksider og integration til lokale hjemmesider.
- Styrke synlighedsmateriale til udlån til lokale ture og arrangementer.

3.1.3 Naturens Universitet

DN's interne uddannelses tilbud skal sikre en kontinuerlig opkvalificering af foreningens lokale frivillige. Vi vil løbende udvikle kurser, der er aktuelle i forhold til DN's politikker, planer og kampagner.

Mål for 2017:

- Tilbyde 30-40 kurser indenfor afdelingernes arbejdsområder.

3.2 Organisatoriske enheder

DN's frivillige aktive indgår i otte organisatoriske enheder, som her er nævnt af hensyn til budgettet:

1. Afdelingsbestyrelser
2. Samråd
3. Netværk
4. Studenterafdelinger
5. Repræsentantskab
6. Hovedbestyrelse
7. Præsident
8. Faglige udvalg

Den organisatoriske vejledning og støtte til afdelingsbestyrelserne fremgår af indsatsområde 3.1, og budgettet for afdelingsbestyrelser her under 3.2 indeholder kun bestyrelsernes egne driftsudgifter til møder, besigtigelser, arrangementer mv. For de øvrige organisatoriske enheder indeholder budgettet såvel egne driftsudgifter som udgifter til organisatorisk støtte mv.

Indsatsområde 4: Kommunikation

DN kommunikerer professionelt med medlemmer, befolkning og professionelle aktører/beslutningstagere for at skabe kendskab, sympati og opbakning til DN og DN's arbejde.

DN's kommunikation udvikles i overoverensstemmelse med DN's kommunikationspolitik, foreningens formål, strategiske sigtelinjer, projekter og driftsaktiviteter samt den profil, som DN ønsker at tegne. Kommunikationen

4.1 Kampagner

DN arbejder med kampagner som 'en integreret kommunikationsindsats, der udspringer af en konkret problemstilling, har et klart budskab og henvender sig til en eller flere specifikke målgrupper i en afgrænset periode'. Men der er forskel på kam-

pagner. Afhængigt af formålet har de vidt forskelligt omfang, forskellige målgrupper, form, tidsforløb mv. En DN kampagne skal altid være i tråd med DN's sigtelinjer og vision. Kampagnen kan have ét eller flere formål, der skal være afklaret for at kunne beslutte kampagnens udformning.

Formålet kan være

- alene at understøtte et politisk mål
- alene at hverve medlemmer/frivillige
- alene at skabe kendskab og styrke image
- både at understøtte et politisk mål og hverve medlemmer
- både at understøtte et politisk mål og skabe kendskab
- både at skabe kendskab, styrke image og hverve medlemmer/frivillige

I 2017

- planlægger og gennemfører DN to kampagner med fokus på hhv. landbrug og natur. Kampagnetemaerne er godkendt af HB og af konkurrencemæssige hensyn vil kampagnerne først blive præsenteret op til lancering
- Opprioriterer kampagneindsatsen på tre nøgleprojekter: Biodiversitet Nu, Giftfri Have og Fredningstjek
- Gennemfører mindre ad hoc kampagner mhp. konkrete politiske sager eller hvervning

4.2 Pressekontakt og nyheder

DN's presseindsats er koordineret og med fokus på de dagsordener, vi selv ønsker at sætte. En presseindsats, der sætter de planlagte aktiviteter først, men som også sikrer, at vi overvåger og reagerer på væsentlige aktuelle sager. En presseindsats, hvor medier, budskaber og sprog er tilpasset den målgruppe, vi ønsker at få i tale. Det sker bl.a. gennem følgende indsats:

- Formidle DN-nyheder og -synspunkter til pressen og andre medier generelt.
- Overvåge landsdækkende, regionale og lokale medier og udarbejde kvartalsvise rapporter.
- Sikre en stærk formidling af DN's nøgleprojekter i medierne.
- Være dagsordensættende på udvalgte emner, som understøtter de strategiske sigtelinjer.
- Fortsat udvikle netværket blandt journalister, der arbejder med DN's områder.
- Løbende rådgive præsidenten og andre af DN's talspersoner med henblik på klar, forståelig og entydig tegning af DN.

4.3 E-kommunikation

4.3.1 DN's hjemmeside – www.dn.dk

DN's hjemmeside er den vigtigste kommunikationskanal til de fleste af DN's målgrupper. Hjemmesidens primære målgrupper er dog medlemmer og potentielle medlemmer, og det skal hjemmesiden i højere grad afspejle. Dn.dk og DN's øvrige hjemmesider drives og udvikles løbende i overensstemmelse med web-strategien 2014-2017. Således forventes følgende aktiviteter i 2017:

- Yderligere udvikle integration mellem CMS og medlemssystem.
- Udvikle nye sider for at understøtte DN's projekter og andre aktiviteter.
- Løbende drift og udvikling mhp. teknik, indhold, undervisning, governance mv.
- Fortsat udvikle medlemsrettet indhold (skrift og video) til brug på tværs af kanaler
- Øge synergi mellem digitale og analoge medier og berige magasin-app.
- Løbende drift og udvikling af DN's børnesite (lanceret i 2016)
- Relancere DN's app Naturguide, bl.a. med mulighed for at vise vandreture og DN's lokale ture og arrangementer
- Udvikle nye sites til Danmarks Naturfond og Skovsgaard Gods
- Relancere DN's historieside (først udviklet i forbindelse med 100 års fødselsdagsdagen i 2011)

4.3.2 DN på sociale medier

De sociale medier spiller en stadig større rolle i kommunikationen med omverdenen og i dialogen mellem mennesker. Derfor er DN aktiv på de sociale medier med følgende mål for 2017:

- Kommunikere flere gange ugentligt på sociale medieplatforme, bla. Facebook og Twitter.
- 200.000 likes/fans på Facebook.
- 4000 følgere på Twitter
- 3000 følgere på LinkedIn
- 10.000 følgere på Instagram.
- Udvikle nye metoder til mikrodonation på nettet

4.3.3 DN's (nationale) nyhedsbreve

Elektroniske nyhedsbreve er en effektiv kommunikationskanal til specifikke målgrupper. I 2017 gennemføres følgende indsatser:

- Producere og udsende "DN Nyhedsbrev" 40-45 gange årligt.
- Producere og udsende øvrige nyhedsbreve efter behov.
- Undersøge behov for lancering af nye nyhedsbreve eller relancering af eksisterende nyhedsbreve til specifikke målgrupper, herunder børnefamilier ifm. nyt børnesite

4.4 Medlemsblad

Natur & Miljøskal afspejle foreningens synspunkter og arbejdsområder, men skal også være omdrejningspunktet for debat om naturens udvikling.

Aktiviteter i 2017:

- Udgive fire numre af Natur & Miljø.
- Gennemføre mindre læserundersøgelse af den nye magasin app (Natur & Miljø).

Indsatsområde 5: Medlemmer og bidragydere

DN's mange medlemmer er grundlaget for DN's indflydelse. Dels ved at de giver politisk ryggtød til DN's arbejde med lokale sager og national lobbyvirksomhed. Dels ved at kontingenter, arv og andre bidrag fra medlemmerne udgør langt hovedparten af DN's indtægter. Supplerende indtægter kommer fra sponsorsamarbejder med virksomheder og støtte fra fonde, tips- og lottomidler mv.

5.1 Medlemsadministration

Sekretariatet vedligeholder medlemsdatabasen med ind- og udmeldelser, opkræver medlemskontingenter/månedsgaver, ekspederer henvendelser fra medlemmer, opdaterer ændringer i medlemskabet og sikrer e-mail adresser ved alle kontakter. Der arbejdes på at skabe øgede indtægter ved opgradering af årsmedlemmer til månedsgaveydere og ved at opgradere månedsgaveydere til højere beløb. Kontingentsatserne for 2017 er:

- kr. 350 – almindeligt medlemskab.
- Kr. 95 - supplerende husstandsmedlemskab.
- kr. 200 - kun pensionister og studerende.
- Efter konkret aftale kan medlemmerne vælge at støtte DN med et højere årligt kontingent gennem månedsgaver.

5.2 Medlemstegning

5.2.1 Tegning af nye medlemmer

DN tegner medlemmer med de metoder, der er til rådighed:

- Telemarketing – fortrinsvis via eksternt bureau
- Face-to-face gadehvervning – via eksternt bureau
- Indmeldelse via dn.dk

DN ringer til alle, der ikke er medlem efter en rullende fire-årig plan. Herudover arbejder DN med at finde/skaffe personer, der har udtrykt interesse for DN's arbejde ved:

- Underskrift i forbindelse med DN's kampanjer
- Spørgerammer på www
- At have benyttet tilbud om gratis medlemskab

Der arbejdes kontinuert med tilbud som member-get-member: at medlemmer tegner suppleringsmedlemskab til sambo, at medlemmer forærer medlemskab som gave til venner og familie etc.

Mål for driftsaktiviteten: at medlemstallet minimum er steget med 500 ved udgangen af året.

5.2.2 Udvikling af medlemshvervning

”Pop-up”-kampagner på Facebook i forbindelse med pludseligt opståede anledninger (i stil med ”vi elsker forhadte vandløb”) 5 kampagner i løbet af året, alle leder til indmeldesside. 5 kampagner mål: 300 medlemmer.

Mikrodonationer – i stil med ”giv en fisk” til Fars Dag.

”Lavthængende frugter”: rekruttering af deltagere på Naturens Dag, Affaldsindsamlingen, DN’s ture og besøgende på Skovsgaard.

Test af andre ideer, der fremkommer i løbet af året.

5.3 Fundraising

Sekretariatet arbejder i 2017 for at øge DN’s indtægter på følgende måder:

- Direct mail indsamlinger blandt medlemmerne med bruttoindtægt på 1 mio. kr., test af nye indsamlingsformer - samt formidle mulighederne for arv og testamente til fordel for DN.
- Indgå sponsoraftaler vedrørende DN’s aktiviteter jf. den vedtagne sponsorstrategi.
- Systematisk søge fonde, som potentielt støtter DN’s arbejde.
- Arbejde målrettet på at opnå ekstern finansiering af aktiviteterne på Ønskelisten.
- Samarbejde med udvalgte erhvervspartnerne om direkte og indirekte støtte til konkrete aktiviteter i form af partnerskabsaftaler – herunder mindst 1 ny erhvervspartner.
- Fortsætte Natursponsor jf. erhvervspartnerstrategien – erhvervsvirksomheders støtte til natur og miljø med henblik på, at støttebeløbet bliver min. 100.000 kr. højere end i 2016.

5.4 DN Grøn Fordel

DN Grøn Fordels primære formål er at øge loyaliteten blandt medlemmer ved at gøre medlemskabet mere attraktivt. Sekundært at skabe indtægter til DN ved at danne bro til erhvervslivet indenfor oplevelser og grønne produkter. Mål for 2017:

- Sikre, at der fortsat er tilbud til medlemmerne i samme omfang som i 2016.
- Sælge DN-varer, som det væsentligste Naturkalenderen og ellers et bredt sortiment af fuglekasser, naturbøger, kikkerter og beklædning i DN’s webbutik, med mindst 40% i dækningsbidrag.

Indsatsområde 6: Administrative støttefunktioner

Samtlige DN’s administrative aktiviteter er en direkte eller indirekte følge af DN’s arbejde for naturen. DN stræber efter at have så få administrative opgaver som muligt og løse de nødvendige opgaver så effektivt som muligt.

Oversigt over administrative opgaver

1. Ledelse, herunder lederudvikling.
2. Personale, herunder Husråd, Sikkerhedsudvalg, medarbejderudviklingssamtaler, efteruddannelse og medarbejdertilfredshed.
3. Sekretariatsfunktioner, herunder omstilling/reception, håndtering af indgående post, arkivfunktion, sikring af effektive arbejdsgange og ledelses-støtte.
4. Husfunktioner, herunder frankering, forsendelse og kopiering af papirbaserede materialer og synlighedsmaterialer samt mødeklargøring, indkøb og forbrug af kontormaterialer, vicevært og vedligeholdelse og rengøring – idet DN’s interne politik for social ansvarlighed indarbejdes og gives liv i forbindelse med Sekretariatets og DN’s forbrug.
5. Økonomistyring og regnskabsførelse, herunder bogføring, betalinger, løn- og personaleadministration, administration af bevillinger fra 3. part, likviditetsstyring, budgetopfølgning og regnskaber. Koordinering af ansøgninger om eksterne midler. Bobehandling i forbindelse med arv. Indgåelse af kontrakter og aftaler vedrørende blandt andet lejemål, forsikringer og andre forsyningskontrakter og kontakt til revisor og advokat.
6. IT, herunder indkøb og drift af fælles it-systemer, telefoner, sikkerhed, brugerstøtte, opgradering og ibrugtagning af nye systemer.

Indsatsområde 7: Finansiering

Indsatsområdet omfatter finansielle indtægter i form af afkast af foreningens formue samt ikke-projektrelaterede (drifts)tilskud. Mål for driftsaktiviteten:

- Stabilt afkast af foreningens aktiver på markedsniveau set i forhold til den valgte placeringsprofil, der som minimum falder inden for de regler, der til enhver tid gælder for almennyttige foreninger og fonde i henhold til fondslovgivningen og med særligt fokus på at investeringerne er bæredygtige og etisk forsvarlige.
- Ansøge om og hjemtage (drifts)tilskud rettidigt og i henhold til gældende regler.